

Cách Hỗ Trợ Trẻ Khiếm Thị

Bộ Giáo dục 2022

Giới thiệu

Các bậc phụ huynh luôn mong muốn mang đến cho con em mình một môi trường sống và học tập tốt nhất nhằm nuôi dưỡng các em đạt được thành công trong tương lai. Việc nhận biết sớm và cung cấp sự hỗ trợ cho trẻ em có nhu cầu giáo dục đặc biệt (SEN) sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho các em thích nghi với cuộc sống hàng ngày và môi trường học tập, đồng thời phát triển tiềm năng của các em.

Khiếm thị (Visual Impairment-VI) là gì?

VI đề cập đến thị lực ở mắt tốt hơn mà ngay cả khi đeo kính cận hoặc phẫu thuật điều chỉnh cũng không thể điều chỉnh được về mức bình thường.

Các bác sĩ nhãn khoa sẽ phân loại một cá nhân là bị VI nhẹ, VI vừa, VI nặng hoặc mù hoàn toàn tùy theo thị lực, vùng nhìn và các yếu tố góp phần khác của người đó.

Trẻ VI có thể có những biểu hiện sau:

- Thường làm đổ hoặc va chạm mạnh vào các đồ vật có thể gây thương tích
- Không muốn đi chuyển
- Không giao tiếp bằng mắt khi trò chuyện
- Thường nghiêng đầu khi cố gắng nhìn kỹ các đồ vật
- Gặp khó khăn trong việc mô tả cường độ ánh sáng, khoảng cách, khối lượng hoặc màu sắc của các đồ vật
- Thường giữ khoảng cách rất gần với sách khi đọc hoặc viết
- Thường xuyên bỏ qua các dòng khi đọc

Vai trò của Cha Mẹ

Tôi nghi ngờ rằng Con tôi có thể bị VI...

- Sắp xếp cho trẻ được đánh giá và khám càng sớm càng tốt để có thể sắp xếp các biện pháp điều trị và can thiệp thích hợp cho trẻ
- Bắt đầu liên hệ với Điều phối viên về Nhu cầu Giáo dục Đặc biệt (SENCO), giáo viên chủ nhiệm lớp, nhân viên hướng dẫn học sinh hoặc nhân viên xã hội của nhà trường. Sau đó, nhà trường có thể cung cấp các dịch vụ hỗ trợ thích hợp

Con tôi được đánh giá là bị VI...

Tình trạng thị lực

- Kịp thời và chủ động cung cấp cho nhà trường thông tin về tình trạng thị lực và thông tin liên quan của trẻ
- Chú ý đến tình trạng thị lực của trẻ và sắp xếp cho trẻ được đánh giá thị lực thường xuyên theo lời khuyên của bác sĩ nhãn khoa hoặc các chuyên gia liên quan
- Duy trì liên lạc với đội hỗ trợ học sinh của trường, giáo viên chủ nhiệm lớp và giáo viên bộ môn để hiểu về việc học tập ở trường của trẻ; và thảo luận các chiến lược hỗ trợ thích hợp với họ khi cần thiết

Đọc và viết

- Chú ý đến hướng và cường độ của các nguồn sáng để tạo điều kiện cho trẻ đọc và viết
- Luồng trước những khó khăn trẻ có thể gặp nếu trẻ sử dụng chữ nổi Braille hoặc đồ họa xúc giác và tìm kiếm sự trợ giúp và lời khuyên chuyên môn từ nhà trường và giáo viên hỗ trợ (Chương trình Hỗ trợ Nguồn lực cho Học sinh khiếm thị) khi cần thiết

Sử dụng công cụ hỗ trợ

- Khuyến khích trẻ sử dụng các công cụ hỗ trợ phù hợp để nâng cao hiệu quả học tập của trẻ. Các công cụ hỗ trợ phổ biến bao gồm đĩa CD, kính viễn vọng, kính lúp, kính lúp CCTV để bàn/cầm tay, máy vi tính, máy tính bảng, điện thoại thông minh, màn hình chữ nổi Braille, v.v...

Phát triển các khái niệm

- Cung cấp các hướng dẫn rõ ràng về phương hướng và khoảng cách để củng cố ý thức của trẻ về mối quan hệ phương hướng và không gian; và
- Mô tả các vật thể và khái niệm cho trẻ một cách cụ thể và hướng dẫn trẻ sử dụng các kỹ năng giác quan khác nhau để khám phá nhằm giúp trẻ phát triển các khái niệm liên quan.

Khả năng định hướng và Khả năng vận động

- Để trẻ nắm tay quý vị khi đi bộ để trẻ biết trẻ đang di chuyển trên mặt phẳng, đi lên/xuống cầu thang hoặc đổi hướng thông qua cử động của cha mẹ.
- Tham gia vào các hoạt động cộng đồng và ngoài trời với trẻ để trẻ rèn luyện khả năng định hướng và khả năng vận động, đồng thời nâng cao kinh nghiệm sống của trẻ

Kĩ năng giao tiếp

- Nhắc trẻ đối diện với người mà trẻ đang nói chuyện hoặc đang lắng nghe và khuyến khích trẻ bày tỏ cảm xúc và nhu cầu của mình một cách thích hợp
- Quan sát xem trẻ có giữ được vẻ ngoài tươi tắn và tư thế tốt hay không và nhắc nhở trẻ làm như vậy khi cần thiết, để trẻ dễ gần hơn.
- Phát triển khả năng giao tiếp bằng lời nói, thính giác và xúc giác của trẻ thông qua các hoạt động cuộc sống hàng ngày

Kỹ năng sống

- Sắp xếp cho trẻ tham gia vào công việc nhà trong khả năng của trẻ để rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ
- Dạy trẻ giữ nhà cửa ngăn nắp để tránh tai nạn, ví dụ: giữ sàn nhà khô ráo và để đồ vật có trật tự

Dịch vụ và chiến lược hỗ trợ

Nhìn chung, tùy theo đánh giá và khuyến nghị của các chuyên gia và với sự đồng ý của phụ huynh, EDB sẽ giới thiệu học sinh VI vừa trở xuống vào các trường học đặc biệt dành cho học sinh VI để các em có thể nhận được sự hỗ trợ chuyên sâu. Học sinh VI nhẹ sẽ được đăng ký vào các trường học bình thường. Trường học sẽ cung cấp các hỗ trợ sau phù hợp với nhu cầu của học sinh:

Trường học đặc biệt

- Trường Ebenezer cung cấp các dịch vụ giáo dục cho học sinh VI nhẹ trở xuống để tạo điều kiện cho các em vượt qua các rào cản trong học tập và phát huy hết tiềm năng của mình
- Đối với học sinh VI và bị khuyết tật trí tuệ nhẹ, phụ huynh có thể cân nhắc Trường Ebenezer New Hope School
- Mặt bằng, cơ sở vật chất và chương trình giảng dạy của trường được thiết kế đặc biệt để tạo điều kiện học tập hiệu quả cho học sinh VI
- Hai trường này cung cấp cho học sinh các khóa đào tạo chuyên biệt, chẳng hạn như sử dụng chữ nổi Braille, đào tạo thị lực kém, khả năng định hướng và khả năng vận động,

v.v..., để trang bị cho các em kỹ năng vượt qua những khó khăn trong học tập và cuộc sống hàng ngày do VI.

- Hai trường cũng cung cấp các khu nội trú cho những học sinh có nhu cầu sử dụng dịch vụ này. Các khu nội trú cũng đào tạo kỹ năng sống cho học sinh để tạo điều kiện cho các em sống tự lập

Trường học bình thường

- Trường học sẽ đưa ra các kế hoạch giúp học sinh VI thích nghi với môi trường trường học để tạo điều kiện cho các em học tập hiệu quả
- Theo lời khuyên từ các chuyên gia liên quan, trường học sẽ cung cấp các điều kiện về tài liệu học tập, phương pháp giảng dạy, đánh giá để hỗ trợ học sinh VI học tập hiệu quả
- Nhà trường sẽ cùng phụ huynh và học sinh xây dựng kế hoạch học tập dài hạn phù hợp với khả năng, điều kiện thị lực, sở thích của từng em, v.v... để tạo điều kiện phát triển năng lực cho các em
- Trường học cũng sẽ cung cấp các dịch vụ tư vấn để hỗ trợ các nhu cầu cảm xúc của học sinh VI
- Trường học có thể mua đồ nội thất đặc biệt và công cụ hỗ trợ hoặc thực hiện các công trình chuyển đổi nhỏ để đáp ứng nhu cầu của học sinh

Hỗ trợ đặc biệt

- **Chương trình Hỗ trợ Nguồn lực cho Học sinh khiếm thị (RSP)**
 - Các giáo viên hỗ trợ (các RT) của Trường Ebenezer hỗ trợ cho các học sinh VI nhẹ trở xuống đang học tại các trường học bình thường hoặc các trường học đặc biệt khác với các giáo viên hỗ trợ cho các học sinh VI
 - Các RT thường xuyên đến trường để giúp học sinh học tập và tiến hành đào tạo. Họ cũng cung cấp ý kiến tư vấn chuyên môn cho các trường học để giúp giáo viên đáp ứng nhu cầu của học sinh VI; và
 - Đơn vị Sản xuất Chữ nổi Braille của Trường Ebenezer cung cấp dịch vụ chuyển biên chữ nổi Braille đối với tài liệu học tập cũng như bài kiểm tra và bài thi cho các trường nhận hỗ trợ. Đơn vị này cũng chuyển biên bài tập về nhà và phiếu trả lời bằng chữ nổi Braille do học sinh VI nộp sang dạng in để tạo điều kiện cho giáo viên chấm bài.

- **Dịch vụ chuyển biên sách giáo khoa chữ nổi Braille**

Được tài trợ bởi EDB, Trung tâm Sản xuất Chữ nổi Braille Tập trung của Hiệp hội Người mù Hồng Kông cung cấp dịch vụ chuyển biên sách giáo khoa chữ nổi Braille cho học sinh VI. Trung tâm cũng cung cấp cho học sinh sách chữ nổi Braille, sách điện tử chữ nổi Braille, đồ họa xúc giác, v.v...

Các trang web và số điện thoại hữu ích để giải đáp thắc mắc

Bộ Giáo dục

<http://www.edb.gov.hk>

Văn phòng Giáo dục Khu vực Hồng Kông	2863 4646
Văn phòng Giáo dục Khu vực Kowloon	3698 4108
Văn phòng Giáo dục Khu vực Tân Giới Đông	2639 4876
Văn phòng Giáo dục Khu vực Tân Giới Tây	2437 7272
Các thắc mắc chung về Giáo dục đặc biệt	3698 3957
Bộ phận Hỗ trợ giáo dục đặc biệt 2	3698 3727

Thông tin giáo dục tổng hợp và giáo dục đặc biệt trực tuyến “SENSE”

<https://sense.edb.gov.hk>

- Thông tin về việc hỗ trợ học sinh VI
<https://sense.edb.gov.hk/en/types-of-special-educational-needs/visual-impairment/index.html>
- “Hướng dẫn dành cho phụ huynh về Phương pháp tiếp cận giáo dục tổng hợp toàn trường”
<https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/guidelines/ieparentguide.pdf>
- Hướng dẫn hoạt động về “Phương pháp tiếp cận giáo dục tổng hợp toàn trường”
https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated_education/landing/ie_guide_en.pdf

Bộ Y tế

Dịch vụ Đánh giá Trẻ em

<https://www.dhcas.gov.hk/en/>

Dịch vụ Y tế dành cho Học sinh

<https://www.studenthealth.gov.hk/eindex.html>

Bộ Phúc lợi Xã hội

<https://www.swd.gov.hk>